

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder(s)	wethouder G.J.M. Blom
Datum commissiebehandeling	9 januari 2025
Datum raadsbehandeling	30 januari 2025
Zaaknummer	1392716

Onderwerp	Voorfinanciering opbrengsten windfondsen aan STEM

Voorgesteld besluit

1. Het oormerken van de projecten van STEM als het dienen van de publieke taak.
2. De opbrengsten uit de twee windfondsen gerelateerd aan het windpark Haven- en Industrierrein Moerdijk volledig ten goede laten komen aan de kern Klundert.
3. Het verstrekken van een lening met een totaalbedrag van maximaal € 1,6 miljoen aan de Stichting Energietransitie Moerdijk als voorfinanciering voor de toekomstige opbrengsten van de windfondsen A16 en Haven- en Industrierrein Moerdijk. Te gebruiken voor het uitvoeren van energietransitie projecten in de kernen Klundert, Moerdijk, Langeweg en Zevenbergschen Hoek.

Publiekssamenvatting

In Moerdijk zijn de afgelopen jaren op het haven- en industrieterrein en langs de A16 windmolens geplaatst. Als uitvloeisel hiervan zijn ook windfondsen ingericht waarin exploitanten een deel van de jaarlijkse opbrengst van de windmolens storten. De Stichting Energietransitie Moerdijk (STEM) beheert deze fondsen. De windfondsen moeten worden ingezet ten behoeve van de energietransitie in de gemeente Moerdijk.

De windmolens hebben een levensduur van 20 tot 25 jaar. Ieder jaar worden opbrengsten gegenereerd. Het duurt echter een flink aantal jaren voordat een fonds dusdanig gevuld is dat projecten kunnen worden gestart om de inwoners van de omliggende dorpen daadwerkelijk te ondersteunen in de energietransitie. Om te voorkomen dat de windmolens eerst 10 jaar moeten draaien en de omgeving al die tijd niet profiteert van de windmolens, stelt het college voor (in termijnen) een lening te verstrekken aan STEM van in totaal maximaal € 1,6 miljoen.

Daarbij stelt het college ook voor de totale opbrengsten uit de twee windfondsen (Klundert en gemeente breed) die oorspronkelijk zijn ingesteld bij het windpark Haven- en industrieterrein Moerdijk ten goede te laten komen aan de kern Klundert. Daarmee wordt recht gedaan aan het principe dat de kernen die meeste lasten ervaren ook de lusten krijgen.

Met deze lening kan STEM in samenwerking met de gebiedstafels komende jaren al aan de slag met concrete energieprojecten in de kernen dichtst bij de windmolenparken; Klundert, Moerdijk, Langeweg en Zevenbergschen Hoek. Doel van deze projecten is om de energierekening van de inwoners van deze kernen omlaag te brengen. De lening zal worden afgelost vanuit de opbrengst van de windmolens.

Inleiding

Het windpark op het haven- en industrieterrein is inmiddels enkele jaren operationeel. Het windpark langs de A16 draait sinds medio 2023. Voor beide windparken zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de omgeving profiteert van de opbrengst van deze

windmolens. Het duurt lang voordat de windfondsen voldoende gevuld zijn om significante projecten in de omliggende dorpen te starten. Inwoners ervaren nu wel de lasten en voorlopig niet de lusten van de windmolens. In overleg met de gebiedstafels heeft STEM daarom het verzoek gedaan om de toekomstige opbrengsten in de windfondsen (deels) voor te financieren middels een lening. Zodat vanaf 2025 gestart kan worden met concrete energieprojecten in de windkernen A16 en Klundert.

Beoogd effect

Door de toekomstige opbrengsten van de windfondsen voor te financieren kan in 2025 worden gestart met de uitvoering van concrete energie(besparings)projecten. Zo ervaren de inwoners van de dorpen ook de lusten van de windmolens.

Tevens wordt met dit voorstel invulling gegeven aan het lang lopende dossier om de inwoners van Klundert collectief te laten profiteren van het windpark op het Haven- en industrieterrein Moerdijk.

Argumenten

1.1 Gemeenteraad kan publieke taak bepalen

Volgens het treasurystatuut mag de gemeente uitsluitend leningen aangaan, middelen uitzetten en garantie verlenen voor de uitoefening van de publieke taak. De begrenzing van het begrip publieke taak wordt aan de gemeente zelf overgelaten. De gemeenteraad kan dan ook het kader van de publieke taak bepalen. Hierdoor is het van belang dat de gemeenteraad onderschrijft dat de projecten van STEM de publieke taak dienen zodat een lening verstrekt kan worden.

2.1 Evenredige verdeling lusten en lasten tussen kernen in de gemeente

Het dossier 'invulling sociale randvoorwaarden Klundert' vanuit het windpark Haven- en Industrieterrein loopt al enkele jaren. Eerdere plannen om de inwoners van Klundert te laten profiteren van het windpark via een collectief opgezet zonnepark kwamen niet van de grond. In overleg tussen Stadstafel Klundert, Havenbedrijf, Vattenfall, STEM en gemeente zijn nu afspraken gemaakt over het vervolg.

Onderdeel van die afspraken is dat beide windfondsen die vanuit de windturbines worden gevoed (windfonds Klundert en windfonds gemeente breed Moerdijk) worden ingezet voor een concreet energiebesparingsproject voor de inwoners van Klundert. Daarmee wordt recht gedaan aan het principe dat de kernen die meeste lasten ervaren ook de lusten krijgen. De kern Klundert is, naast het dorp Moerdijk, de enige kern die de lasten van deze windmolens ondervindt. Voor de kern Moerdijk is het windfonds A16 beschikbaar. Daarin komt een significant groter budget beschikbaar per woning dan vanuit het windpark Haven- en Industrieterrein. In het kader van een rechtvaardige energietransitie en evenredige verdeling van lusten en lasten wordt daarom gekozen voor deze herverdeling van de fondsen.

Het totaal van het te besteden bedrag per woning in Klundert komt daarmee op tussen de € 750 en € 1.000. Zo kunnen in veel woningen in Klundert daadwerkelijk energiebesparende maatregelen met forse impact op de energierekening genomen worden (geschat 10-20% energiebesparing). STEM zal in samenwerking met de Stadstafel Klundert dit project in 2025 verder vormgeven en (laten) uitvoeren.

2.2 Loslaten investeringskader om inwoners Klundert tegemoet te komen

Voor de besteding van het windfonds in Klundert wordt het betreffende investeringskader windfonds Klundert en gemeente breed Moerdijk losgelaten. Het investeringskader gaat uit van de inzet van de fondsen door revolverende investeringen in collectieve projecten (bijvoorbeeld een collectief zonnepark of dorpsmolen). Na diverse onderzoeken is in overleg tussen betrokken partijen en de Stadstafel Klundert besloten dat het investeren in collectieve revolverende projecten te onzeker is. Of, en wanneer geschikte grootschalige (collectieve) projecten mogelijk zijn is nu onbekend. Onder meer omdat een collectief zonproject nu niet rendabel is en er bijvoorbeeld nog geen zicht is op collectieve warmteoplossingen of toepassingen van een buurtbatterij.

Ook is het onzeker in hoeverre alle inwoners van Klundert dan kunnen profiteren. En daarnaast zou het te lang duren voordat de inwoners de lusten uit de windmolens ervaren, terwijl men daar nu wel de lasten van ervaart.

Daarom is ervoor gekozen om alle inwoners van Klundert gedurende komende jaren de kans te geven energiebesparende maatregelen in hun huis te laten nemen. Zodat de energierekening daalt. Daarmee komt het 'revolverende voordeel' van de opbrengst van de windmolens direct bij de inwoners zelf terecht. Afhankelijk van de deelnamebereidheid van de inwoners van Klundert aan het energiebesparingsproject blijft er in de toekomst nog een klein deel van de windfondsen over om op een later moment mogelijk wel collectief in te zetten.

Komende maanden wordt dit project verder uitgewerkt door STEM en de Stadstafel Klundert. Streven is hiermee in de loop van 2025 te starten.

3.1 Wel de lasten, lusten laten lang op zich wachten

Om te voorkomen dat de windmolens eerst 5 tot 10 jaar moeten draaien en de omgeving al die tijd niet profiteert van de windmolens wordt voorgesteld een lening te verstrekken aan STEM om alvast projecten op te starten in de betrokken kernen.

Voor het windpark Haven- en Industrierrein Moerdijk is afgesproken dat de exploitant jaarlijks €0,90 per opgewekt megawattuur (MWh) afdraagt aan twee fondsen; windfonds Klundert (€ 0,50) en windfonds gemeente breed Moerdijk (€0,40). Gemiddeld gaat het in de afgelopen jaren om circa € 70.000 per jaar. Maar dit is uiteraard afhankelijk van de hoeveelheid wind gedurende een jaar.

Bij het project Wind A16 is door de provincie in samenwerking met het energiefonds Brabant een lokaal belang van 25% georganiseerd. Dit betekent dat 25% van de winst van windmolens op Moerdijkse bodem wordt gestort in het Windfonds A16 Moerdijk. Het Energiefonds Brabant heeft voor dit project het eigen vermogen geleend. Deze lening wordt met voorrang uit de opbrengst afgelost. De verwachting is dat pas rond 2027 de eerste inkomsten in het Windfonds A16 beschikbaar komen om te besteden aan projecten.

Over de gehele levensduur van de windmolens zijn de opbrengsten in de verschillende windfondsen significant. De windfondsen van het haven- en industrierrein Moerdijk leveren naar de huidige verwachting circa € 1,7 miljoen op. De opbrengsten in het Windfonds A16 zijn een veelvoud daarvan. Doordat deze windmolens nog niet heel lang operationeel zijn is nog onduidelijk wat de jaarlijkse opbrengst is. Maar op basis van kengetallen en de toegekende SDE++-subsidie wordt de totale opbrengst over de levensduur van de windmolens geschat op circa € 15 miljoen.

STEM beheert de fondsen en zorgt voor een goede besteding aan de energietransitie. Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Moerdijk gesloten en een

investeringskader vastgesteld. In het investeringskader Windfonds A16 is de mogelijkheid opgenomen om € 2.000 per woning beschikbaar te stellen voor het nemen van concrete verduurzamingsmaatregelen. Op het investeringskader windfondsen Klundert en gemeente breed Moerdijk is in de vorige paragraaf ingegaan.

In overleg met de besturen van de gebiedstafels (aangevuld met enkele bewoners) van de omliggende kernen is het verzoek gekomen om naast de lasten, ook de lusten van de windmolens op korte termijn te voelen. STEM werkt samen met de gebiedstafels aan projectvoorstellen voor de windkernen A16 en voor Klundert om opbrengsten uit de windfondsen vooruitlopend op daadwerkelijke ontvangst al ten goede te laten komen aan de inwoners met concrete energie(besparende) projecten. Om dat te kunnen doen is een voorfinanciering nodig van de toekomstige opbrengsten.

3.2 Voorfinanciering vanuit de gemeente zorgt ervoor dat zoveel mogelijk opbrengsten uit de windmolens bij de inwoners belanden

Door STEM is, in samenspraak met de betreffende gebiedstafels, een verzoek gedaan aan het college om te voorzien in de voorfinanciering met een lening. Het college wil hier gehoor aan geven. Door de voorfinanciering vanuit de gemeente vorm te geven worden hoge marktconforme rentepercentages voorkomen. De gemeente leent immers tegen een lager percentage, dan wanneer dit via bankfinanciering zou gaan. Zodoende blijft er zoveel mogelijk geld beschikbaar om aan concrete maatregelen bij de inwoners in te zetten.

De maximale lening van € 1,6 miljoen wordt in termijnen verstrekt aan STEM en alleen op de momenten dat deze nodig is. In de lening overeenkomst tussen STEM en gemeente bouwen we de flexibiliteit in om de lening alleen te verstrekken indien nodig. Dit is onder meer afhankelijk van de snelheid waarmee de projecten verlopen en de deelnamebereidheid van de inwoners van de kernen.

Kanttekeningen en risico's

2.1 Opbrengsten vanuit de windmolens vallen tegen

De verwachte inkomsten in de windfondsen kunnen tegenvallen. Bijvoorbeeld doordat het een aantal jaar minder hard waait of dat een windmolen defect raakt. Om dit risico af te dekken wordt de maximale aan STEM te verstrekken lening gesplitst in 2 delen (Klundert en WindA16) en op basis van een conservatieve inschatting (80% van de woningen doet uiteindelijk mee). Ook wordt niet het gehele bedrag ineens uitgeleend, maar wordt aangesloten bij de behoefte van financiering die uit de projectenplanning tot en met 2030 volgt.

Daarbij is het risico voor het windfondsA16 nihil, omdat de uiteindelijke inkomsten vanuit die windmolens de benodigde projectfinanciering ruimschoots overstijgen.

2.2 Alle inwoners profiteren, maar verschil in mate waarin

De projecten in zowel Klundert als de windkernen A16 worden zo ingestoken dat alle inwoners kunnen meedoen. Zowel huurders als woningeigenaren. Er is geen garantie dat het profijt dat iedere inwoner heeft van de projecten volledig gelijk is. Energiebesparende maatregelen zijn immers maatwerk en vallen in verschillende woningen ook anders uit. Zo zullen oudere woningen waarschijnlijk meer profiteren van de maatregelen dan woningen

gebouwd in recentere jaren. Met profiteren bedoelen we dan de mate waarin de energiebesparende maatregelen effect hebben op de energierekening.

Middelen

Personele middelen

Voor het opstarten en uitvoeren van de projecten is een projectleider aangesteld door STEM. Voor communicatie is ondersteunende capaciteit ingehuurd door de gemeente. Zij werken samen met de gemeente, de gebiedstafels, STEM, Energiek Moerdijk en betrokken inwoners de projecten verder uit.

De verwachting is dat hiermee gemiddeld genomen circa 1 fte gemoeid is voor de periode van 5 jaar. Bekostiging hiervan vindt plaats vanuit de uitvoeringsmiddelen van het Klimaatakkoord die de gemeente ter beschikking heeft (via de specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid).

Financiële middelen

STEM heeft een financieringsvraag van maximaal € 1,6 miljoen voor het uitvoeren van energietransitie projecten in de kernen Klundert, Moerdijk, Langeweg en Zevenbergschen Hoek.

De financiële consequenties bij het verstrekken van de geldlening voor de gemeente zijn beperkt. Met STEM wordt contractueel de zekerheid vastgelegd, middels een lening overeenkomst (zie bijlage 1A) dat de inkomsten uit de windfondsen worden gebruikt om de gemeentelijke lening als eerste af te lossen. De leningovereenkomst wordt uiteindelijk bij de notaris vastgelegd.

De leenbedragen worden beschikbaar gesteld naar behoefte van financiering van de projectplanning en komen in de loop van de jaren door aflossing terug.

De rente waartegen de gemeente een langlopende lening bij de BNG kan afsluiten is gebaseerd op Euribor. Door hier een opslag van 0,5% bovenop te doen en door te rekenen aan STEM zijn hiermee de rentelasten van de gemeente afgedekt.

Bijdragen andere stakeholders

Naast de lening die de gemeente aan STEM verstrekt voor de energieprojecten dragen Vattenfall en het Havenbedrijf Moerdijk financieel bij aan de energieprojecten in Klundert. Vattenfall laat het resterende ontwikkelbudget dat beschikbaar was voor de ontwikkeling van een collectief energieproject voor Klundert vrijvallen ter besteding aan energiebesparende maatregelen bij inwoners. Dit betreft circa € 120.000.

Het Havenbedrijf heeft toegezegd 5 jaar lang € 25.000 ter beschikking te stellen voor energiebesparende maatregelen bij tenminste 100 woningen per jaar. In totaal dus € 125.000.

Communicatie

Na vaststelling van het raadsvoorstel worden de inwoners van Klundert via een separate Stadstafel geïnformeerd over het voorgenomen project en financiering. De wethouder en overige stakeholders zullen bij deze bijeenkomst aanwezig zijn en nadere toelichting geven.

In de windkernen zal de communicatie over het project verlopen via de projectorganisatie van de Wijkuitvoeringsplannen windkernen A16. Hierin zijn de dorpsstafels vertegenwoordigd en enkele geïnteresseerde inwoners per kern.

Vervolg

De projectleider voor beide projecten is inmiddels aangesteld en werkt aan de projectplannen. De verwachting is dat uitvoering kan starten eind Q1/ begin Q2 2025. Uitvoering zal gefaseerd gaan over 5 jaar, omdat niet alle woningen tegelijk aangepakt kunnen worden. De fasering wordt in het project bepaald.

Bijlage

1A. Lening overeenkomst gemeente-STEM

1B. Schema verwacht lening verloop

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen met de griffier via telefoonnummer +31168 366764 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 17 december 2024

Burgemeester en wethouders van Moerdijk,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

drs. M.E. de Groot

A.J. Moerkerke

RAADSBSLUIT

Raadsvergadering van 30 januari 2025

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 17 december 2024

overwegende dat:

- De opbrengsten uit de windfondsen A16 en Haven- en Industrierrein Moerdijk worden ingezet om inwoners te ondersteunen bij de energietransitie.
- De inwoners van de bij de windparken Haven- en Industrierrein Moerdijk en langs de A16 nu al worden geconfronteerd met de lasten van de windmolens.
- Het normaal gesproken vele jaren duurt voordat de windfondsen dusdanig gevuld zijn dat significante en zichtbare (energietransitie)projecten opgestart kunnen worden.
- De gemeente Moerdijk gehoor wil geven aan de wens van inwoners en Stichting Energietransitie Moerdijk om, nu de windmolens draaien, ook de lusten hiervan te ervaren.
- De gemeente Moerdijk streeft naar een rechtvaardige energietransitie en evenredige verdeling van lusten en lasten voor de inwoners van de kernen in de nabijheid van de windparken Haven- en Industrierrein Moerdijk en langs de A16.
- De gemeente Moerdijk ernaar streeft dat een zo groot mogelijk deel van de opbrengsten uit de windmolens aan concrete (energie)maatregelen bij de inwoners wordt besteed.

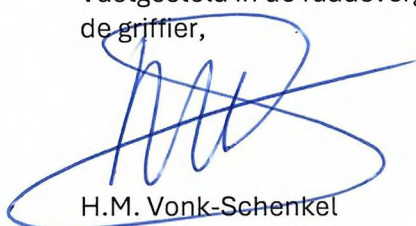
gelet op:

- Het treasurystatuut van de gemeente Moerdijk.

BESLUIT

1. Het oormerken van de projecten van STEM als het dienen van de publieke taak.
2. De opbrengsten uit de twee windfondsen gerelateerd aan het windpark Haven- en Industrierrein Moerdijk volledig ten goede laten komen aan de kern Klundert.
3. Het verstrekken van een lening met een totaalbedrag van maximaal € 1,6 miljoen aan de Stichting Energietransitie Moerdijk als voorfinanciering voor de toekomstige opbrengsten van de windfondsen A16 en Haven- en Industrierrein. Te gebruiken voor het uitvoeren van energietransitie projecten in de kernen Klundert, Moerdijk, Langeweg en Zevenbergschen Hoek.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 30 januari 2025,
de griffier, de voorzitter,

H.M. Vonk-Schenkel

A.J. Moerkerke